

Groningen, december másodika, hajnali kettő

A mű és az alkotófolyamat írásos ismertetése

„...De gyakran felteszem magamnak a kérdést, hogy nem a tudattalan dolgok voltak-e azok, amelyek valódi és döntő hatással voltak fejlődésekre és munkásságomra: egy római kötélkészítő megfigyelésével töltött órák, aki mesterségében a világ egyik legrégebbi műveletét ismételte meg. Nézni őt miközben szakadatlanul dolgozott a kerékkel, inspiráló volt számomra. Misztikus értelemben, amit lehetetlen szavakba önteni.”

R. M. Rilke¹

Tavaly, az Új Nemzeti Kiválóság Program ösztöndíjasaként a dolgozatomban a hagyományos kézműves technikák fellelhetőségét vizsgáltam a kortárs képzőművészeti alkotásokban és azt, hogy a művészek munkájukban hogyan alkalmazzák azt. A vizsgálódásom tárgyát képező művészeket három nagyobb, általam választott tradicionális kézműves technika (kerámia, kosárfonás, szövés) alá soroltam be, azon belül is elosztottam őket két csoportra: aszerint, hogy a technikát közvetlen vagy közvetett módon használják-e. Közvetlen alkalmazás alatt azt értettem, hogy a művész koncepcióját a mű elkészítésének szabályrendszere alá rendeli, esetenként segítségül hív tapasztalt kézműves mestereket a minél pontosabb kivitelezés érdekében. Közvetett módról pedig akkor beszéltem, amikor a művész a koncepció vagy kísérletezés érdekében a hagyományos metódust saját képére formálva, a konvenciókat és a saját határait feszegetve alkalmazza (idő és energiabefektetés az egyedi módszer kitapasztalására).

A 2020-ban készített *Drapéria* volt az első olyan munkám, amit a térben szövés gondolata ihletett. Szerettem volna egy olyan technikával kísérletezni, ami már régóta foglalkoztatott, ám addig idő hiányában nem merészkedtem neki. A karantén időszaka a szövésre éppen megfelelő alkalmat kínált és nemcsak időm volt aprólékos munkára, de a figyelmemet is le tudtam kötni a repetitív tevékenységgel.

Mivel 2022 szeptemberétől Hollandiában tanultam Erasmus ösztöndíjjal, lehetőségem volt nemzetközi szinten kutatni, vizsgálni. Látókörömet így módon szükségképp kiszélesítettem;

¹ "Rainer Maria Rilke Alfred Schaefferhez", 1924. február 16., in: szerk. Ruth Sieber-Rilke és Karl Altheim, Rilke Briefe 1914-1926, 2. kötet, (Weisbaden: Insel Verlag, 1950) 440.

dolgozatom egyaránt szól magyar és külföldi művészekről, alkotókról. Kutatásom során egy művésszel és két múzeum kurátorával volt szerencsém interjút készíteni: Joyce Overheul, alkotóművész, illetve a Tilburg Textiel Museum és a Szarvasi Tessedik Sámuel Múzeum kurátorai (Suzan Ruseller és Balogh Tünde) voltak nyitottak megkeresésemre. A kutatási időszak alatt több alkotást is készítettem, az idei Intézményi Művészeti Diákköri Konferenciára viszont ezek közül egyet szeretnék kiemelni.

Groningen, 2022 december másodika, hajnali kettő

2023, filament, gyapjúfonal

Installációm elkészítését ugyanabból az indíttatásból született, amiből a Drapéria is, ezúttal viszont körbejárható elemeket is helyeztem el a térben. Liza Lou Konyha című műalkotása nagyban inspirált, mikor e művemet készítettem. Ez esetben Lou egyedül, öt év alatt szőtte meg édesanyja életnagyságú konyháját, illetve annak egy pillantképét. Lou alkotásán is jól látható az idő megállítása: mosatlan edények a folyó csap alatt áznak, az aznapi újság az asztalon, a kisült pite épp kivéve a sütőből. A művésznő mesterien lényegítette át a hétköznapi tárgyakat és azoknak anyagait. A gyöngyszövés módszerével elkészített konyha kontextusa meg inkább árnyalja a képet. Lou reflektál a nők helyzetére, sőt, művével egyfajta egyfajta emléket állít a háziasszonyoknak és kézimunkát végzőknek, akiknek munkáját a történelem során aligha becsülték meg. A Konyha teljes képe, habár véleményem szerint a giccs határát súrolja egy említésre méltó mű, hiszen teljes egészében kézműves technikával készült el, kortárs gondolatisággal.

Installációm esetében egy fiktív esemény tárgyai láthatóak. Ezek a tárgyak is egy adott, éppen zajló pillanatban megálltak, megmerevedtek, megfagytak. A tej éppen ömlik ki a padlóra, a cigarettából füstfelhő gomolyog a mennyezet felé. A kis tükörben bármikor megjelenhet egy arckép.

Vajon a cigaretta melyik pillanatban fog leesni a nyikorgó hajópadlóra? S ha leesik, vajon a tüzet lesz aki eloltsa? A történet előzménye és folytatása a befogadóra van bízva. Egy biztos: a tárgyaknak ezen egybeesése aligha történhetett meg máskor és máshol, csakis december másodikán éjjélkor, Hollandiában, Groningenben egy hideg szobában. Ami ott történt, a maga valójában soha többé nem történhet meg ugyanúgy.

Én viszont egy hónap leforgása alatt megszőttem a pillanatot.

Soetsu Yanagi, The Beauty of Everyday Things (A mindennapi dolgok szépsége) című könyvéből inspirálódva elkezdtem értékelni, több jelentést társítani az körülöttem lévő tárgyakhoz. Ebből kiindulva határoztam el, hogy összegyűjtöm a körülöttem lévő egyszerű, profán tárgyakat és a szövés technikájával átszentesítem azokat. 3D toll és filament segítségével tehát először elészítettem a tárgyak hálós, strukturális másolatait majd, nem ragaszkodva a tárgyak valós színéhez, a filamentszálak között sűrűn megszőttem azokat. Az elmúló, pillanatok alatt elillanó jelenségek megmerevítve virtuálissá és transzparenssé válnak. Munkám nem egy csendélet, hanem egy csendben álló élet. Talán angolul még kifejezőbb: not a still life, but a scene which stands still.